

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

מדור התיאטרון של השבועון המליץ על הצגת "קובלן" בתיאטרון הקאמרי, בכיכובו של יוסף ידין. להצגה זו הוקרש מדור העורך וכתבה בת שני עמודים מצולמים. בשער הגיליון: אופנתית יעל ויינגרטן.

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקריש כתבת תחקיר נרחבת לנושאי המיזורה-התיכון, תחת הכותרת "מעצמה אחת סביבנו" הכתבה בחנה את התחזקתה של המחפכה המצרית ואת השפעתה הישירה והעקיפה על שאר מדינות המרחב. כתבו המשוטט של "העולם הזה" באירופה, עמוס קנין, החל כפירסום מדורו השבועי "הסכין המשותף" בנוסף למדורו הקבוע "סכין בנב", שבמסגרתו פירסם את הסאטירות שלו.

* פרופסור סמואלסון בישראל * יוסף ידין והאשכנזים *

שמואל רוזן והמיקרופון * עמיקם גורביץ' וחוף הים

"העולם הזה" 882
תאריך: 15.9.54

ברוך השם

בסוף פרנציסקו, ארצות-הברית, הומתק פסקידינו של פרנאק אבילו, שנאשם באונס ורצח, מ-400 ל-360 שנות מאסר, לאחר שהוא עירער לפני בית-הדין העליון.

סיר הסירים

בחיפה, גנבו אלמונים סיר חלב, שניצב בפתח דירתה של חנה רוזנברג, שאיראו לחלבן הזמנה למנת חלב כפולה בשביל יום המחלת.

צלחות מעופפות

בתל-אביב, ברחוב המלך ג'ורג', פרצה מכונית לתוך מסעדה, שברה מיספר רב של צלחות, פצעה שניים מן הלקוחות.

כמו בבית

בקרבת רמלה, נמצא אברהם גראומן ישן בתוך מכונית חונה, הסביר לשוטרים. שחקרו אותו: "אשתי עשתה לי צרות. ישבתי במכונית ונסעתי לישון בחוף."

הצגה שניה

ברידה-היאנירו, ברזיל, נעצר הכייס קרי לוס דה-סינטוס לחקירה שיגרתיית, שוחרר, נעצר שנית, לאחר שנתגלה כי ארגון של אחד הבלשים נעלם בעת החקירה.

הקטנה בין שתי הרעות

בניינסוויל, ארצות-הברית, פירסם סוחר עשיר בעיתון את מיספרי החיוב לפתיחת קופת הפלדה שלו, לאחר שהעבירו גנבים את הקופה לאישם, הודיעו לו במכתב רשום: "אם תמסור לנו את המיספרים לפתיחת הקופה, נתזיר לך אותה ריקה ושלמה, אחרת נצטרך לפוצץ אותה בדי-נמיט."

אנשים

● אפתעה נעימה מחכה למושה שמיר: ח"כ מפא"י וחובב הארכיאולוגיה עקיבא גוברין מחפש מטבע מתאים מימי המכבים, כדי לתת לו כשי עברו ספרו מלך בשר ודם.

● הופתע באורח נעים השחקן יוסף ידין, מהתיאטרון הקאמרי, עבה הקול, אשר נסע לחיפה, לבוש בתלבושתו במחזה קובץ, ואסף בדרך שתי טרמפיסטיות בנות עדות-המזרח. ידין זכה למחמאה מקורית: "ברוך השם! כל האשכנזים האלה עברו ולא נעצרו, ועכשיו באת אתה ולקחת אותנו."

● סירב להפעיל את שפתיו שמואל רוזן, החידונאי הישראלי, המבלה כעת את חופשתו בנהריה. כאשר נתבקש רוזן לתת ראיון מוקלט לקול-ציון לגולה, הניד בראשו בשלילה ואמר: "כאשר יש לי חופש, איני יכול להסתכל על המיקרופון."

● בנהריה יושב גם עמיקם גורביץ', מי שהיה קריין קול ישראל, המשתתף בסרט גיבעה 24 אינה עונה, המוסרט ב"עכו הסמוכה, כאשר נשאל גורביץ' כיצד הוא מגיש את עצמו בפנסיון המקומי, השיב בחיוך מריר: "איזה פנסיון? המשרת כורת מספיקה לי רק כדי לישון על שפת-הים."

● סיפר שחקן תיאטרון אוהל, יורם מטמור, לאחר סיום הסרט הסרט גיבעה 24 אינה עונה, כי כאשר צולמו קטעי הסרט בעכו, ראתה ערבייה זקנה שני לגיונים ירדניים (מבין משתתפי הסרט) ופרצה בועקת-שימחה: "אל-חמד אל-אללה, סוף-סוף באתם!"

מזון

החג השבת

בכל העולם מתחילים החגים בערב-החג ומסתיימים במוצאי-החג. בישראל הסתיים חג מיוחד במינו, דווקא בערב ראש-השנה.

הג זה ראוי לכינוי הגיהסוכר, או חג הצרכנים. הוא התחיל בפסח 1954, כאשר הוגדלה קיצבת הסוכר, והועמדה על 1200 גרם לנפש, בתוספת 500 גרם לתינוק עד גיל שנתיים. המנה לא הוקטנה אפילו לאחר שחדלו האזרחים לאכול מצות, ושבו לאכול חמץ — עובדה שעוררה תימהון רב.

למעשה, לא היה על מה לתמוה: טיב מנת הסוכר המוגדלת היה גרוע ביותר, ומישרד-הקיצוב רצה לתת פיצוי לאזרחים אוכלי הסוכר הבהה והלח.

אולם מישרד-האוצר לא היה מוכן לתת

העם

35 אלף אזרחים חשופים

שאר האזרחים לא שמו לב לכך. הם הלכו באותו היום לעסקיהם, כאילו לא קרה כלום. הם התלוננו על הקיץ שאין לו קץ, שמחו על הקיץ שנגמר סופלסוף, קראו על רעידת-האדמה באלג'יר ועל ההכנות לפלישה לאי קמוי, ליד פורמוזה. כאילו היה זה יום רגיל.

אולם אותו יום ראשון, השבוע, התי-כוננו 35 אלף אזרחים ואזרחיות ליום החשוב ביותר של חייהם. מכיוון שכולם היו רווקים ורווקות, לא יכלו להשוות את המאורע ליום הכלולות. מכיוון שאיש מהם לא שירת עדיין בצה"ל, לא יכלו להשוותו ליום הגיוס. אולם גם בלי זה ידעו היטב את חשיבות המאורע.

אזרחים אלה לא היו בני-חורין לבטא את רגשותיהם. מגילת-העצמאות טרם חלה עליהם. לכל אחד מהם היה שליט בכיתו, שהוביל אותו בידו.

בכל זאת היו הם האזרחים החשופים ביותר של מדינת-ישראל: תלמידי כיתה א', שטעמו השבוע את טעמו של יום ליי-מודים ראשון. הם היו חיל המאסף של 236 אלף תלמידי בתי-הספר העממיים.

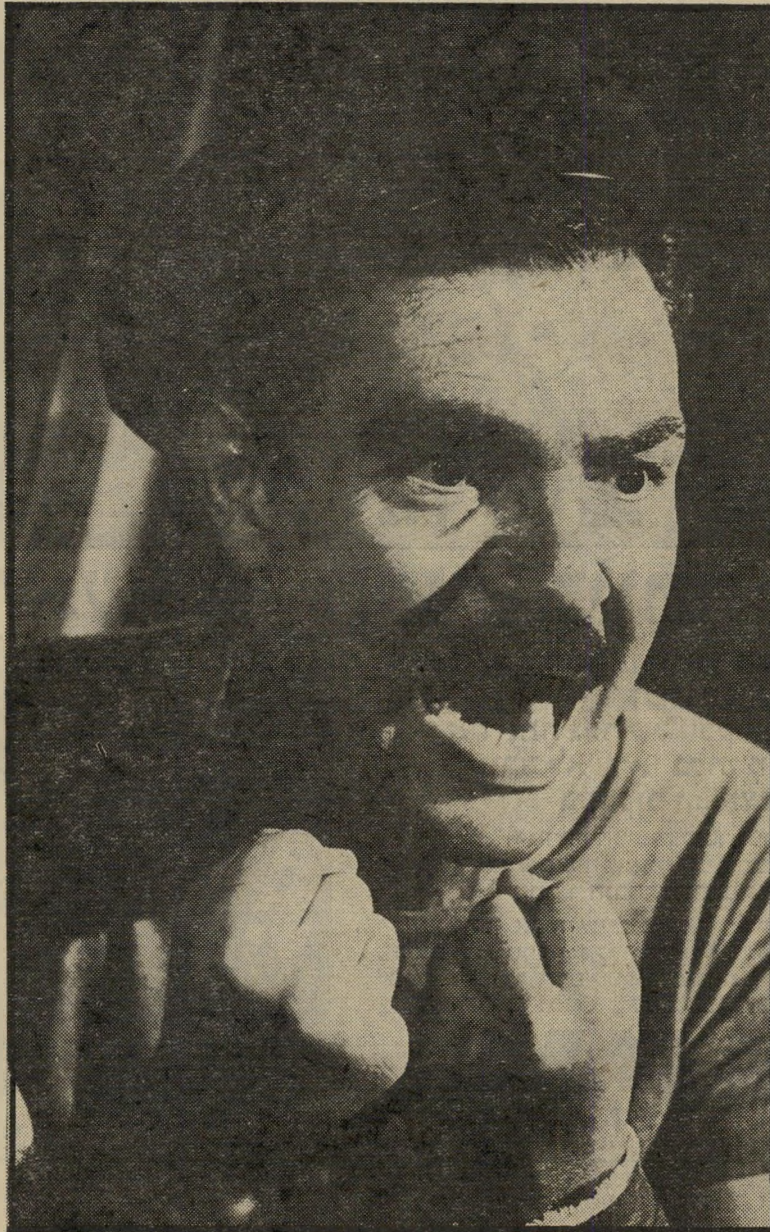
אזרחים אחרים יכלו להתבונן בהם מלמעלה למטה, לחשוב עצמם לאנשים גדולי-לים. לילדים זה לא היה איכפת, הם יכלו להתמין. אומנם הם לא היו בעולם כשנו-לדה מדינת-ישראל, ועל כן לא יכלו להחשב לוותיקים, אבל הם ידעו, בסתר לבם: צוחק הצוחק אחרון.

כספים

סיבה קרובה יותר

"הכלכלה של ימינו דומה לגוף-אדם. כאשר נפגע אחד מתאי-הגוף, חש הגוף כולו כאבים." השבוע דומה היה כי אימרה זו של הכלכלן האמריקאי, פרופסור סמואלסון, נתאמתה בישראל. הרחק מן הארץ, ליד חופי-סיני, נתעבו חשרות סופה ותותחים רעמו מעל לאי קומוי. מפציצי-סיני-הלאומנית חלפו בשמי-סיני-העממית — ובו בזמן הורגשה תנועה בלתי-רגילה בבורסה התל-אביבית: הסובריין (מטבע הזהב), אשר נמצא בשפל מזה זמן רב, התחיל לעלות והגיע ל-25.5 ל"י היחידה. הדולר הירקרק הלך בעיקבות אחיו הר-הוב, ועלה תוך זמן קצר ל-25.5 ל"י הדולר.

אנשי הבורסה הסבירו את העלייה לפי שיטת-סמואלסון. אחרים הטילו ספק בכך, ותלו את העלייה בשער הממשלה על אחרת, קרובה יותר: המלצת הממשלה על פתיחת בנק ממלכתי (בנק ישראל) והשר מועות על הדפסת שטרות-כסף ישראלים חדשים. אולם כל ההסברים לא שינו את העובדה: שער המטבע עלה.

השחקן יוסף ידין ברמות קובלן
"כל האשכנזים עברו ולא נעצרו..."

● בני שנתון זה שירתו במלחמת 1967 כחיילים סדירים.

● מחבר ספר היסוד בלימודי הכלכלה, מבוא לכלכלה.